بۆ فەلسەفەی مارکسیستیی گرنگە؟
… جۆن مالینۆ

وەرگێڕانی لە ئینگلیزییەوە: پێشڕەو محەمەد ...

ئەوە ڕوون و ئاشکرایە ئەوە زانیارییەکی زۆرتان دەربارەی فەلسەفە نییە بۆ بەشاریکردن لە خۆپیشاندان، مانگرتن یان ڕاپەڕینی شۆڕشگێڕانە. ئەوە شتێکی خراپ نییە. ئەگەر ئەوە چاوەڕوان بن تا ژمارەیەکی گەورەی خەڵکی کرێکار، مارکس و هێگڵ بخوێننەوە، ئەوا خۆپیشاندانەکان، مانگرتن و لە هەمووی ڕوونتر، شۆڕشەکان هەرگیز ڕوونادەن.

هەرچۆنێك بێت، خۆباتکردن بۆ جیهانێکی باشتر بەتەنها بریتی نییە لەم ڕەهەندگەلە بەگژاچوونەوەیە ڕاستەوخۆیە. لەنێوان و لەڕێگای ئەم "پنتە بەرزانەوە" ڕۆژ بەڕۆژ خەبات بۆ ئایدیاکان، خەباتی ئایدیۆلۆژیانە لە بەرزبوونەوەدایە دژی ڕوانگەی ئەو جیهانەی لەلایەن چینی دەسەڵاتدارانەوە بڵاو دەکرێنەوە و هەروەها لەڕێدا ڕۆژ بەڕۆژ خەباتی ئایدیۆلۆژیانە بەرز دەبێتەوە بۆ ڕێکخراوبوون، بونیادنان و پشتیوانیکردن لە یەکێتیی کرێکاری (ترەید یونیۆن)، کەمپین یان پارتی سیاسیی. ئەوە زۆر قورسە بەردەوام بین لە پشتیوانیکردنی کاری سیاسیی بۆ هەر فەترەیەکی زەمەنیی بەبێ داواکردنی ڕوانگەی ئەڵتەرناتیفیی جیهانیی بۆ ئایدیۆلۆژیای باڵادەست لە کۆمەڵگایەکدا کە ئەمە هەموو ڕۆژێك لە میدیاکاندا ڕووبەڕووی دەبینەوە (و لە شوێنی کار، قوتابخانە، لە زانکۆ و هتدد). ڕۆڵێکی گرنگ لە ڕوانگەی ئەڵتەرناتیفیی جیهانیدا بریتییە لەو ڕۆڵەی پرسیارەکانی فەلسەفە دەیگرێتەوە. هەوڵدان بۆ پێناسەیەکی ورد و دەقیقی فەلسەفە لەم خاڵەدا قورس دەبێت و سەرەگێژەیەکی زۆریشی لێدەکەوێتەوە. بەڵام تەقریبەن لەم کتێبەدا مەبەستی من بیرکردنەوەی "گشتیی" یان "ئەبستراکت"ـە دەربارەی بوونی مرۆڤ و پەیوەندییەکانیان بە کۆمەڵگا و سروشتەوە.

لە ڕەوتی گفتوگۆ لەگەڵ هاوڕێ یان هاوکاراندا ئەوان هەمیشە وەڵام دەدەنەوە: "بەڵام شتێك هەیە تۆ لەبیرت کردووە: ناتوانیت سروشتی مرۆڤ بگۆڕیت"، یان "بەڵام هەمیشە دەوڵەمەندبوون و هەژاربوون هەبووە و هەمیشە هەیە و هەمیشەش هەر دەبێت". لە مشتومڕە لەناو

بزووتنەوەدا هەندێك كەس دەڵێن “كێشەی حەقیقیی بریتییە لە موحافەزەكارەكان: ئەمە دەبێت یەكبگرین بۆ لەناوبردن و ڕاماڵینیان و دەستبەسەرداگرتنی پارتی كار. ئینجا شتەكان باشتر دەبن”. لە بەشی سەسیۆلۆژی زانكۆیەكدا پرۆفیسۆرێكە دەڵێت: “دیارە ماركس پێیوابوو كۆمۆنیزم حەتمییە. بەڵام ئەمە وەك زانایانی بواری كۆمەڵایەتیی ئەمجۆرە تێگەیشتن و ڕوانگە دۆگماتیك و چەقبەستووە ڕەتدەكەینەوە”، یان “ماركسیزم هەمووشتێك كورتدەكاتەوە بۆ ئابووریی و چینایەتیی، بەڵام سۆسیۆلۆژیا لەم ڕۆژانەدا زۆر ئاڵۆزتر و پسپۆڕتر و خەبیرانەترە لەچاو ئەوكات”. هەموو ئەم ڕستانە باوەڕپێكردنێكی ڕاستەوخۆ و خۆڕایان هەیە — ئەوان بە ئەمە پشت بە “عەقڵی سەلیم یان باو” دەبەستن. لەبەر ئەوەی ئەوان لە گۆشەنیگای جیهانێكەوە سەیر دەكەن، كە فەلسەفە، بەشێوەیەكی سیستەماتیك گەشەی كردووە، كامڵ بووە و یان دەتوانین بڵێین، لەلایەن دەسەڵاتدارانمانەوە، چینی سەرمایەدار و ئایدیۆلۆژیستە فەلسەفییەكانیانەوە، بە چەندین سەدە هەوڵیانداوە بە ئەژمار كەنارە و تەڕە بخزێننە نێو هەموو گۆشە و كەنارێكی كۆمەڵگاوە. بۆ وەڵامدانەوەیان (و لێرەدا یەك دونیا نموونەم بۆ ئەمە هەیە) پێویستما بە فەلسەفەیەكی كامڵ و پتەو هەیە بۆ ئاراستە و سەنگەری خۆمان. خۆشبەختانە ئەمجۆرە فەلسەفەیە بوونی هەیە: ئەویش بریتییە لە ماركسیزم.

لەپشتی ئاستی ڕێكخستن و مشتومڕی ڕۆژانەوە، لێرەدا پرسی ڕابەرایەتیی لەم خەباتەدا دێتەپێشەوە: دەربارەی بەشداریكردن لە بەرهەمهێنانی ڕۆژنامەكان، گۆڤارەكان، كتێبەكان و هتد؛ دەربارەی بڕیاردان لەسەر بانگكردنی خەڵك بۆ خۆپیشاندانەكان و مانگرتنەكان، دەربارەی تاكتیك و ستراتیژی كەمپینەكان و حزبەكان و هەتا دوایی. ئەكتیڤترین و چالاكترینیان لەم ئاراستە و ڕابەرایەتیكردنەی كەمپین یان بزووتنەوەكەدا بەرز دەبنەوە، و بەتایبەت لە ئاستی گۆشەنیگای جیهانیی ئەكتیڤیستییەوە بەرەو تاقیكردنەوە دەبرێت، ئەوا بۆ ئەم مەسەلەیە یەك دونیا پرسیاری فەلسەفیی گرنگییەكی زۆر وەردەگرێت. ڕێگەم بدەن نموونەیەكی زۆر ڕوون و كۆنكرێتیی و تەواو هەنوكەیی بهێنمەوە لە پەیوەندیدا بە فەلسەفە و گرنگیبوونییەوە. فۆرمی زۆر گشتیی و هەمەلایەنترینی فەلسەفە، بەتایبەت تا ئەو شوێنەی پەیوەندیی بە جەماوەری خەڵكی ئاساییەوە هەیە، بریتییە لە ئایین. هەموو ئایینەكان لەناو هەڵوەستی عەقیدە و ڕوانگەی خۆیاندا چەندین پرسیاری فەلسەفیی گرنگ لەخۆ دەگرن، وەك سروشت و مانای بوونی مرۆڤ و خەسڵەت و كارەكتەری بوونی مرۆڤ (“ئۆنتۆلۆژی” یان “لێكۆڵینەوە

"لەبوون" لە مانا ئەکادیمییە فەلسەفییەکەیدا)، سەرچاوەی مەعریفە و پێوەری حەقیقەت (کە ئەمەش بە "ئەپستمۆلۆژیا" ناسراوە) و ئەخلاقیات (یان "ئەتیك"). وەهای ئەمە، وەك دەرەنجامێکی بەشەکیی و لاوەکیی "جەنگ دژی تیرۆر" پرسی ئایین زۆر زۆر زیاتر لە ڕابردوو گوازرایەوە ناو سەنتەر و مەرکەزی مشتومڕی سیاسیی.

چالاکوانێکی ڕادیکاڵ پەیوەستیی بەوە هەیە بتوانێت وەڵامی ئەم بەڵگە و ئەرگومێنتانە بداتەوە و هەروەها وەڵامی ئەم هەڵوێستانەش بداتەوە و بە ئەمەش، بێگومان ئەو پەیوەستیی بە بنەمایەکی دەقیق و یەقینی فەلسەفییانە هەیە. بۆیە زۆر پەیوەستی بەوە هەیە بزانێت چۆن شیکاریی بۆ ئایین و مامەڵە لەگەڵ ئایین و کۆمەڵە ئایینییەکاندا دەکات وەك هێزە کۆمەڵایەتیی و سیاسییەکان. بۆ ئەمەش تێگەیشتنی تیۆرییانە لە سروشت و گەشەی ئایین و سەرچاوە پرەنسیپییەکانی ئەمجۆرە تێگەیشتنە لە فەلسەفەی مارکسیستیدا هەن (لەم کتێبەدا هەڵوێستی مارکسیستیی بۆ ئایین باس دەکەین).

نموونەیەکی دیکە کێشەیەکی دیار لەلایەن بیرکردنەوەی هەر کەسێك یان ڕێکخراوێك بۆ بانگهێشتی خۆپیشاندان، بزووتنەوەی دەستبەسەرداگرتن یان مانگرتنێك. ئەمەش کێشەی بڕیاردانی هاوسەنگییە لەنێوان "هەلومەرجی بابەتییانە" (ئوبێکتیڤ) و ڕۆڵی دەستێوەردانی خودییانە (سوبێکتیڤ). هەموو هەڵمەتکارێك یان ترێید یونیۆنیستێك (چالاکوانی یەکێتیی کرێکاریی) وابیردەکاتەوە کە ئەوان دەتوانن بە ئاسانی بانگی خۆپیشاندان، دەستبەسەرداگرتن و مانگرتنەکان بکەن بەبێ وردبوونەوە لە ڕووداو و هەلومەرجەکان یاخود هیچ وەڵامێکیان بۆ "کەشی سیاسیی" پێ نییە. لەهەمانکاتدا هەندێك خەڵك لە ناو بزووتنەوەکەدا هەن (بەتایبەت جۆرەکانی یەکێتییە کرێکارییە زەردەکان) کە هەمیشە دەڵێن ئێستا کاتێکی دروست و گونجاو نییە بۆ خەبات و بەرخودان.

ئەم کێشەیە، کە لەنێو کۆرپەلەی هەموو کەمپینە ناوچەیی و لۆکاڵییەکاندا هەیە، بەشێوەیەکی بەرفراوان گەورە دەبێت ئەو کاتەی کێشەکە بریتیی بێت لە مانگرتنی گشتیی و بەمانای دەقیقی وشەکە دەتوانێت ببێتە بابەتی مەرگ و ژیان لە شۆڕشێکدا. فێربوون لەمجۆرە کێشانەوە و وانەوەرگرتن لێیان بەشێکە لە بابەتی ئەزموونی پراکتیکی، بەڵام بەفراوانی، فەلسەفەی مارکسیستیی یارمەتیدەر دەبێت کە بەشێوەیەکی بنچینەیی ئەم پرسە دەهێنێتە پێشەوە کە وەك مارکس لە هەژدەهەمی بروومەری لوویی بۆناپارتدا دەڵێت، چۆنچۆنی خەڵك "مێژووی خۆیان دروست دەکەن بەڵام نەك بەو جۆرەی خۆیان

دەیانەوێت، یان نەك لەو هەلومەرجەدا کە خۆیان هەڵیان بژاردووە”.
بەکورتیی فەلسەفە و بەتایبەت فەلسەفەی مارکسیستیی گرنگە چونکە ڕۆڵێکی جەوهەریی و بنچینەیی دەگێڕێت لە خەباتدا بۆ گۆڕینی جیهان.

سەرچاوە
John Moleyneux: The Point is to Change it, An Introduction to Marxist Philosophy, bookmarks, London, first chapter.

چیرۆکی ئەو جیهادییە کەسێڤییەی کە لەرێی خۆتەقاندنەوەی لە بەغدا، ویستی “بە خودا بگات”

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: دیار عەزیز شەریف …

ڕۆژی ٢٥ ئازاری ٢٠١٤ یەکێک لە ڕۆژە خوێناوییەکانی بەغداد بوو، کاتێک داعشێک (کە دواتر دەرکەوت کەسێکی بێڕەچەڵەک کەسەڤی بوو بەناوی بلیریم هیتا) خۆی لەنێو بازاڕێکی نێو بەغدا تەقاندەوە و کە کوژرانی ٥٢ هاووڵاتی مەدەنی و برینداربوونی زیاتر لە سەد کەسی دیکەی مەدەنی بە تاوان لێکەوتەوە.

ڕۆژی دووەم کە هەواڵەکە بڵاودەبێتەوە، بەلای خەڵکی کەسەڤەوە هەواڵێکی چاوەڕواننەکراو دەبێت یان تەنانەت تووشی شۆک و ڕاچڵەکین دەبنەوە کاتێک دەبیستن کەسە خۆکوژەکە ناوی کامیکازێ (کە لە کەسەڤ بەو ناوە بانگ دەکرا)، واتە بلیریم هیتای گەنجە، ئەو گەنجە نەرم و نیانەی کە لەناکاو گۆڕانی بەسەرداهات بەرلەوەی کە لە ٧-٨-٢٠١٣ ڕوو لە ئیستانبوڵ بکات بۆ ئەوەی ئاگاداری خانەوادەکەی بکاتەوە لەبارەی سەفەرەکەی و ڕووی ڕاستەقینەی خۆی.

دواتر خوشکەکەی ئاگادار دەکاتەوە لەوەی کە ئەو لە تورکیایە لە

خولەکی فێربوونی زمانی عەرەبی دایە و بەدوای کچەکی سەرپێشدا دەگەڕێت تاوەکو هاوسەرگیری لەگەڵدا بکات، دواتر دەردەکەوێت کە ئەو لە سوریایە و چووەتە ناو داعش، تا ئەو کاتەی کە لە ٢٤ ئازاری ٢٠١٤ بە تەلەفۆن پەیوەندی بە دایکییەوە دەکات و دەڵێت "ئەو لە ئامادەباشی دایە تاوەکو بەیانی بە دیداری خودا شاد بێت"، واتە ڕۆژێک بەرلەوەی بەرەو جێبەجێکردنی کردەوە خۆکوژییەکە بچێت.

سەبارەت بە خەڵکەکەی زۆر لە کۆسۆڤۆ (کە ٩٥%ی موسڵمانن) ئەوە کردەوەیەکی قێزەون بوو، بەڵام لەلایەکی تر لەناو ئەو کەسانەی کە ئینتیمایان بە ناوەندە سەلەفییە جیهادییەکان هەیە ئەوە بە (شەهید)ی دادەنێن، و ئەمە بە هاندانێکی زیاتری گەنجان دادەنێن کە روو لە جیهاد بکەن لەناو دەوڵەتی ئیسلامی (داعش)، ئەمەش وایکرد کە زیاتر لە ٣٠٠ موجاهیدی خەڵکی کۆسۆڤۆ لەناو ڕێکخراوی داعش و بەرەوی نوسرە لە شەڕدا بن لە عێراق و سوریا.

چیرۆکی بلیریم هیتای جیهادیست، لەم ڕۆژانە جارێکی تر بووەوە ڕۆژەڤ و باس و خواس ئەمەش لەگەڵ دەسپێکردنی دادگاییکردنی شێخێکی سەلەفی بەناوی شەوکەت کراسنیتچی، ئەمەش بە تۆمەتی دنەدان و هاندانی خەڵک بۆ ئەنجامدانی کردەوەی تیرۆریستی و وروژاندنی رق و کینە و دابەش بوون یان گوزارشتکردن لە بیری بەرتەسکی قەومی و ئیتنیکی و ئایینی لەبەرامبەر ئەو خەڵکە جۆر بەجۆرانەی کە لە کۆسۆڤۆ دەژین، هەروەها تۆمەتی دیکە کەوا دادگای تایبەتی وڵاتەکەی بە مەسەلەی تیرۆر لە ١٧-٢-٢٠١٧ دۆسییەی دادگایی لە دژی کردووە. کەچی دانیشتنەکانی یەکەمینی دادگا لە دیسەمبەری ساڵی رابردوو دەستی پێکرد و بڕیارە لە ڕۆژانی داهاتوو بەردەوام بێت لەگەڵ داواکردنی شایەحاڵەکان. دایکی بلیرم هیتای جیهادی بەراشکاوی و ئاشکرا شێخ شەوکەت کراسنیتچی تۆمەتبار کردووە بەوەی کە لە پشت گۆڕینی کوڕەکەی بووە لە گەنجێکی نەرم و نیانەوە بۆ کەسێکی جیهادی کە ئامادە بێت لە پێناو چوونە بەهەشت خەڵکی تر بکوژێت.

شێخ کراسنیتچی یەکێک بووە لە کەسە بەناوبانگەکانی کۆمەڵەی ئیسلامی لە کۆسۆڤۆ، ئەو دامەزراوەیەی کە نوێنەرایەتی ئیسلام و موسڵمانان لای دەوڵەت، دوای ئەوەی شێخ شەوکەت کراسنیتچی بڕوانامەی دکتۆرا لە زانستی فیقهی ئیسلامی لە زانکۆیەکی ئیسلامی لە شارەکە بەدەست دێنێت و دەبێتە وانەبێژ لە کۆلیژی دیراساتی ئیسلامی، کە کۆلیژەکە سەر بە کۆمەڵەی ئیسلامی کۆسۆڤۆیە، دواتر دەبێتە ئیمامی لە "مزگەوتی گەورە" لە بریشتینا (مزگەوتی سوڵتان محەمەد فاتیح لە شارە کۆنەکە)، کە وانەکانی لەسەر تۆڕە کۆمەڵایەتییەکان لە یوتیوب

بڵاودەکرایەوە، کە ئەو لە کۆسۆڤۆ بە گرتنەبەری هێڵێکی (Youtube) سەلەفی هەڵکشاو جیادەکرایەوە، ئەو هێڵەی کە سەرۆکایەتی کۆمەڵەی ئیسلامی لە وڵاتەکە تووشی جۆرێک لە تەریقبوونەوە دەکات کە ئەمەش موفتی کۆسۆڤۆ، شێخ نەعیم تێرناقا، ناچار دەکات کە شێخ شەوکەت لە وانەبێژیی کۆلیژ دووربخاەوە و بەڵام لەو شوێنەدا هێڵدرايەوە کە بتوانێت پشتیوانی و هەوادارییە جەماوەرییەکەی بپارێزێت و وەک خۆی بمێنێتەوە ئەویش مانەوەی وەک ئیمام و واعیز لە "مزگەوتی گەورە"، کە لەوێدا هەروەها وانەی ئاینیشی دەوتەوە. ئەم دابڕانەش لەگەڵ دەسپێکی شەڕ و پێکدادانی چەکداری لە سوریا لە ٢٠١١ بەدەرکەوت، کاتێک کە شێخ شەوکەت کراسنیتچی هەڵوێستێکی رادیکاڵتر و توندتر لە مەسەلەی بەرگریکردن لە ئیسلامی سەلەفی و هاندانی جیهادکردن لەپێناوی وەردەگرێت، لەکاتێکدا رێکخراوەکە "کۆمەڵەی ئیسلامی" هێدی هێدی خۆی لەگەڵ هەڵوێستی دەوڵەت دەگونجێنێت کە بە قانون لە ٢٠١٤ جیهادکردن یان بەشداری کردن لە هەر ململانێیەکی چەکداری لە دەرەوە یان لە رۆژهەڵاتی ناوەڕاست بەدیاریکراوی بە تاوان دەناسێنێت.

لەگەڵ دەسپێکردنی دادگاییکردنی شێخ شەوکەت کراسنیتچی، چیرۆکی ب□لیریم هیتاوی جیهادی نوێ بووەوە بەو پێیەی کە ئەو یەکێک بووە لە قوتابیەکانی یان قوربانیەکانی دەست شێخ. بەگوێرەی قسەکانی دایکی هیتا، ب□لیریمی کوڕی گەنجێکی نەرم و نیان بووە و وەک تەواوی گەنجانی دیکەی گوندەکەی،، گوندی فرانوشی نزیک شاری فریزای باشووری کۆسۆڤۆ، ژیانێکی ئاسایی هەبووە، تا ئەو کاتەی کە گەنجێک دەناسێت کە لەگەڵ خۆی دەیباتە ئەو مزگەوتانەی مەکەدۆنیا کە سەر بە گروپە سەلەفیەکانن. دواتر شێخ شەوکەت کراسنیتچی دەناسێت، کە سیحری لێدەکات و لە ماوەی چەند هەفتەیەک بەتەواوی دەیگۆڕێت. بەمەش لە کەس و کارەکەی دابد□بڕێت و خولیای گوێگرتن لە وانە و وتارەکانی شێخ دەبێت لەسەر یوتیوب و لەگەڵیدا لە پەیوەندی دەمێنێتەوە، ئەمەش وا دەکات گۆڕانکاری بەسەر شێوە و روخسار و هەڵسوکەوتیدا بێت. ئیدی ریش دەهێڵێتەوە و جلوبەرگی وا دەپۆشێت کە ئیسلامییەکان لە رۆژهەڵاتی ناوەڕاست پێی دەناسرێنەوە، هەروەها دووردەکەوێتەوە لە چاک و چۆنی و تەوقەکردن لەگەڵ کچانی گوند و تەنانەت تەوقەکردن لەگەڵ کچی مامی یان خاڵی بەوەی گوایە شێخ شەوکەت کراسنیتچی ئەمەی حەرام کردووە. تا وای لێدێت رۆژێک دایکی پێی دەڵێت ئەگەر وا بمێنیتەوە ئەوە کچێکی ئەم گوندە نابینیتەوە کە شووی پێبکات، ئەویش ئەوە شێوەیە وەڵامی دەداتەوە "شێخ شەوکەت بوکێکی رێک و پێکی بۆ دەبینت□و□"

لەنێو ئەو کەش و هەوا و دۆخە گەشەگیرییەیدا، بلیریم هیتا لەناکاو لە ٧ ئابی ٢٠١٣ ون دەبێت، بەبێ ئاگادارکردنەوەی خانەوادەکەی لە پلانەکەی خۆی، هەموو ئەوەی کە زانرابێت تەنها لە زاری یەکێک لە شایەدحاڵەکانە کە وتی ئەو رۆژە ئوتوموبێلێکی رەنگی سور کە سێ کەسی تێدا دەبێت و لێی نزیک دەبنەوە و دەیبەنە شوێنێکی نادیار.

دوای تێپەڕینی چەند رۆژێک پەیوەندی بە خوشکەکەیەوە دەکات و دەڵێت کە ئەو لە تورکیایە تاوەکو بچێتە خولێکی فێربوونی زمانی عەرەبی، و لە کچێکی سەرپۆشیش دەگەڕێت تاوەکو بیخوازێت. دوای چەند رۆژێکی تر لەناکاو دەڵێت کە ئەو لە سوریایە بۆ شەڕکردن لە پێناو خودا.

کاتێکیش کە خوشکەکەی لە بەرامبەردا پێی دەڵێت "ئەوە چ ئایینێکە کە پاڵت پێوە بنێت کەسانی تر بکوژیت"، ئیدی ئەویش هەڕەشەی لێدەکات بەوەی جارێکی تر پەیوەندی پێیەوە نەکاتەوە ئەگەر بەو زمانە لەگەڵی قسە بکات.

بەمەش پەیوەندییەکی زۆر کەمی لەگەڵ ماڵەوەیان دەمێنێت، لەو ماوەیەشدا بلیریم هیتا هەر لە چوارچێوەی ئیشکردنی لەنێو دەوڵەتی ئیسلامی لە عێراق و شام (داعش) بە مەبەستی خۆئامادەکردن بۆ جێبەجێکردنی کردەوەیەکی خۆکوژی دژی "کافرەکان" لە بەغدا رەوانەی عێراق دەکرێت، ئەم پیلانەش بە شاراوەیی دەهێڵدرێتەوە تاوەکو شەوی پێش جێبەجێکردنی کردەوەکە پەیوەندی بە دایکی دەکات و پێی دەڵێت کە "ئەو لە ئامادەباشی دایە کە بۆ سبەینێ بۆ دیداری خودا بگات".

دایکیشی لە مەبەستەکەی ئەو تێناگات تا ئەو کاتەی خۆی دەتەقێنێتەوە و وێنەی کوڕەکەی وەک خۆکوژی تەقینەوەکە لە هەواڵەکان دەردەکەوێت، کە ئەمەش بۆ دایکی و خوشک و تەواوی خێزانەکەی و خەڵکی کۆسۆڤۆش دەبێتە شۆک و جێی راچڵەکین.

ئاخۆ دەبێ چ وا لە گەنجێکی کراوە دەکات وڵاتەکەی خۆی بەجێبهێڵێت و رووبکاتە عێراق لەوێدا خۆی بتەقێنێتەوە و ٥٢ مرۆڤی عێراقی بە تاوان بکوژێت؟

چیرۆکی بلیریم هیتا، دادگاییکردنی شێخ شەوکەت کراسنیتچی، لە کاتێکی درەنگدا بەباکی دەوڵەت و "کۆمەڵەی ئایینی" (گرێدراو بە دەوڵەتی قوڵ لە کۆسۆفۆ) لە پەیوەست بە دەرکەوتنی رەوتی سەلەفی دەرخست، ئەو رەوتە سەلەفییەی کە زیاتر لە ساڵانی ٢٠١١-٢٠١٦ بەرەو ئاراستەیەکی جیهادی دەچێت، هەروەکو میکانیزمەکانی هاندان و تەجنیدکردن و پشتیوانیکردنی دارایی لەماوەی ئەو ساڵانە دەردەکەوێت. ئەگەر شێخ شەوکەت کراسنیتچی، ئێستا بەتۆمەتی "هاندان بۆ تیرۆر" دادگایی بکرێت، لەسەر ئەوەش دادگایی دەکرێت کە یارمەتی موسا ئادەمی داوە، ئەو کەسەی کە لە ٢٠١٦ بۆ تاوانی رەوانەکردنی

کەسەکان بە نەو گرووپە تیرۆریستەکان ماوەی پێنج ساڵ زیندانیکردنی بەسەردا سەپێنرا، لەو کەسانەیش بلیریم هیتا بوو کە شەهید یان قوربانی پەڕەوترە! لەم چوارچێوەیەشدا دادگاییکردنی شەخ شەوکەت کراسنیتچی ئەوە ئاشکرا دەکات کە چەن یارمەتی دارایی لە دەرەوە بە هاتووە، ئەو تەمەتباریشە بەوەی کە خەی لە پەدانی باجی سەروەت و سامانەکەی دزیوەتەوە، کە لەدوانی نادروستی لەبارەی داهاتی سالانەی خەی لە ماوەی ئەم سالانەی شەڕەی سوریا (٢٠١١-٢٠١٦) داوە، کە لە ئەنجامدا بەی زیاتر لە بیست هەزار یەرەی زیان وەک باج نەداوەتە دەوڵەت و زیانی لە خەزێنەی دەوڵەت داوە.

سەرچاوە: وێبسایتی DARAJ
/http://daraj.com/Article/2349

پەکەکە بەرەو کوێ مل دەنێ؟ … زاهیر باهیر

پەکەکە لەوەتەی دروستبووە بە بارودۆخی یەکجار ناهەموار و سەختدا تێپەڕیوە ، بەڵام هەرگیز وەکو ئەستای نەبووە. باشترین قەناغی تەکەشان و خەباتی پەکەکە ئەو سەردەمانە بووە کە ئاشتی یائاگربەستی یەکلایەنانەی لەگەڵ دەوڵەتی تورکیادا، ڕاگەیاندووە. ئەمەش ئەو سەردەمە بووە کە پەکەکە کەشی داوەتەوە، کوردیش لە باکوردا ، بە ماوەیەک حەواوەتەوە . هەر ئەو ماوەیەش باشترین هەل و دەرفەتێک بووە بە پەکەکە کە چەق و نیشانە لەسەر شار و شارەچکەکان بگرێت بە خەڵکخستنەوەی خەی لە شێوەیەکی باشترا.

ئەوانەش یەکەک بوون لەو کارە باشانەی کە پەکەکە توانی لە سەردەمی ئاگربەستیدا، بیکات. لە ڕاستیدا، لەم قەناغەدا[قەناغی ئاگربەستی] پەکەکە توانی پەیوەندی زیاتر بگرێت چ لە ناو خەی تورکیادا و چ لە دەرەوەی تورکیا، کۆمەک و هاوپشتییەکی مەزن لە لایەن زۆرێک لە چەپەکان و نقابەییەکان و کۆمەنیست و سەشیالیست و تەنانەی ئەنارکیستەکانی دونیاوە ، دابین بکات. لەمانەش زیاتر ، پەکەکە ئەو هەلەی قۆستەوە بە لەدوان و مشتومڕی نەوان ئەندام و

لایەنگرانی سەبارەت بە بزوتنەوەی کۆمەڵایەتی / جەماوەریی و ڕەتکردنەوەی ئایدیای دەوڵەت-نەتەوە . بە کورتی پەکەکە لەناو خۆیدا لە لێواری گۆڕانکارییەکی گەورەدا بوو ، لە تێپەڕاندنی قۆناخێك لە هێزێکی سەربازییەوە بۆ هێزێکی کۆمەڵایەتی ، لە جەنگی گەریلاوە بۆ بەرگریی یاخیانەی مەدەنیانە، لە بزوتنەوەیەکی چەکدارییەوە بۆ بزوتنەوەیەکیی جەماوەریی .

هەموو ئەم گەشەکردن و پێشەوەچونانە زۆر بەباشی کاریان لەسەر کرا و کاریانکرد، تەنانەت ڕۆژاوای کوردستانیش لێی سودمەند و بەهرەمەند بوو. ئەم کارە باشانە هەتا مانگی نیسانی 2015 ی خایاند، ئەو کاتەی کە ئەردۆگان هەموو پەیوەندییەکانی ئۆجەلانی بە دەرەوەی خۆی بڕی . قۆناغی نێوانی نیسان و حوزەیرانی هەمان ساڵ ، قۆناخی دڵەڕاوکێ و ناسەقامگیریی بوو، قۆناخێکی ناسک بوو نەك هەر لە باکوردا بەڵکو لەسەرجەمی تورکیاشدا. لە 20/07/2015 هێرشێکی تیرۆریسیانە گەنجانی باڵەی چەپ و سۆشیالیستی کە لە شارۆچکەی ‘سروس؛ گردبوبوونەوە سەبارەت بە پێشکەشکردنی کۆمەك و هاوکاری بە کۆبانی ، کردە نیشانە و 33 گەنج گیانیان بەختکرد و 104 ی دیکەش بریندار بوون . بە دوای ئەمەشدا تیرۆرکردنی دوو پۆلیسی دەوڵەتی تورکیا، کە پەکەکەی تیادا تاوانبار کرا ، هات. ئەردۆگان و دەزگە سیخوڕییەکەی ‘ میت ‘ بە خۆشییەوە چوون بەرەوپیری ئەم ڕووداوە و بە دەرفەتێکی باشیان زانی بۆ ناچارکردنی پەکەکە لە شەڕێکی نەخوازراوەوە و دواتریش شکاندنی ئاگربەستی .

هەر لەو کاتەوە پەکەکە لە قەیراندایە بەتایبەت کە پێشوازیی لە بانگەوازەکەی دەوڵەتی تورکیای بۆ وەڵامدانەوەی شەر بە شەڕ، کرد . ئیتر ئەردۆگان هەر جەنگی دژی پەکەکە ڕانەگەیاند بەڵکو دژی هەموو کورد لە باکورا، بەو پەڕی دڕندەییەوە و جەختکردنەوە لەسەر بەکارهێنانی هەموو ئامرازێکی جەنگیی دژ بە کورد ، ئەمەش لە کاتێکدا کە هێزەکانی دەوڵەت ڕووبەڕووی بەرگریی خەڵکی و شەڕی سەرشەقام دەبوونەوە لە زۆرێك لە شارۆچکەکانی. پەکەکەش بانگەشەی بەرگرییکردنی زیاتری دەکرد دژ بە هێزە سەربازییەکانی دەوڵەت ، ئەم بەرگرییەشی بە ” بەرگریی لەخۆی پۆزەتیقانە” ناو دەبرد، بەلام لە ڕاستیدا ئەم بەرگرییە ، بەرگریی خۆبەزێن و خۆلەناوبردن ،بوو ، چونکە دەوڵەتی تورکیا هەر بە شەڕکردن دژ بە پەکەکە و کورد لە تورکیادا نەوەستا ، بەڵکو جەنگەکەی بەربڵاوتر کرد و دەستدرێژیشی کردە سەر کوردستانی باشووریش، کە ڕۆژانە یا هەفتەی چەند جارێك فڕؤکە جەنگییەکانی شاخەکانی قەندیل و دەورو بەرەکەی و گوندەکانی

بەناری شاخیان بەردومان دەکرد ، کە ئەمەش بووە هۆی کوشتنی چەندەها هاووڵاتی گوندەکان و ئاژەڵ و گیانلەبەرەکانیان لەتەك وێرانکردنی خاك و ژینگەکەشیاندا.

ئامادەیی پەکەکە بۆ تەوەگلانی لەو شەڕە ناڕەوایەی دەوڵەتی تورکیا پاساو و بیانویەکی باشی دایە دەستی دەوڵەتی تورکیا کە بە تەواوی دەستی خۆیناویی ئاوەڵا بکات لە وێرانکردنی شار و شارۆچکە و گوندەکانی کوردستان و کوژرانی هەرکەسێك کە بەربەرەکانی دەسەڵاتی بکردایەتەوە، بە بەکارهێنانی هەر ئامرازێکی بکوژ و داپڵۆسێنەر. سەرەنجامیش زۆربەی ئەنجوومەنەکانی شارەوانییەکانی باشوری هەڵوەشاندەوە کە لەژێر کۆنترۆڵی هەدەپە و خەڵکیدا بوون . زیاتر لە 2000 کەس گیانیان بەختکرد، 11 ئەندام پەرلەمان گیراون کە لە ناویاندا هەردوو سەرۆکی پارتی هەدەپەی تیادایە ، زیاتر لە 134 ئەندامی شارەوانییەکان گیراون ، 500،000 کەس ڕاگوێزراون یاخود ناچار بە ڕاگوێزان کراونەتەوە ، تەواوی شاری ‘سور’ ، شارە مێژووییە دێرینەکەی نێو ئامەد وێران کرا. لە نێو “کۆمەنەتی نێودەوڵەتی” و “ئەنجومەنی گەلان”یش ، ئەمەریکا و بریتانیا و فەرەنسا وئەڵمانیا لۆمەی پەکەکەیان کرد و پێداگرییان لەسەر تیرۆریستی پەکەکە دەکرد . میدیاکەشیان سەرەڕای هێڕشکردنە سەر پەکەکە ، زۆر بە ئاستەم تاوانەکانی دەوڵەتی تورکیای ڕوماڵ دەکرد یاخود هەر نەیان دەکرد.
هەموو ئەمانەش لەگەڵ بەردمانکردنی قەندیل و گوند و گوندییەکانی بناری قەندیل و کوژرانی خەڵکە هەژارەکە ، بەدیار چاوی دەسەڵاتدارانی ئەوروپا و حکومەتی ئەمەریکاوە بوون . لەگەڵ هەموو ئەم تاوانانەشا هێشتا ئەوە تورکیا بوو کە پشتگیریی وکۆمەکی پێدەکرا و تەنانەت حکومەتی بریتانیا بەردەوام بوو لە فرۆشتنی چەکی قورس و تەقەمەنی بە ئەردۆگان .

دوای ماوەیەك پەکەکە شەڕی شەقامی [شەواریع] ڕاگرت بەڵام زۆر درەنگ بوو چونکە ئامانجەکەی دەوڵەتی تورکیا هاتە دی، کە تاکتیکەکەی پەکەکە شکستی هێنا و باجێکی یەکجار هەر یەکجار گەورەی بە کورد دا . لەگەڵ ئەو خەسارە گەورەیە و ئەو شکستەدا جێی تێڕامانە تاکو ئەم ساتەش ئەوەندەی من بەئاگا بم کەسێك ، سەرکردەیەك لە پەکەکەدا بەرپرسیاریی گەڕانەوەی بارودۆخی کوردستانی بۆ ساڵانی 80 سەرەتاکانی 90 هەڵنەگرت، سەبارەت بەو تاکتیکە خۆکوژییەی کە پەکەکە بەکاری هێنا و گۆڕینی ستراتیجییەکەی لە بزوتنەوەی کۆمەڵایەتییەوە بۆ بزوتنەوەی چەکداریی، کەس

سەرزەنشت نەکرا و سزا نەدرا . لەمەش خراپتر بۆ ئێمەیەك کە خۆمان بە هاوپشت و کۆمەککار و دەستی ڕۆژاوا و باکور دەزانیین جگە لە لێدانی چەپڵە و پیاهەڵدان و دەستخۆشی ، بێدەنگیمان بەرانبەر ئەم وەرچەرخانەی پەکەکە ، هەڵبژارد.

بۆ بۆچونی من لەو کاتەوە پەکەکە لە قەیرانێکی گەورەدا دەژی و لە ئێستادا ڕووبەڕووی دوو هەڵبژاردە دەبێتەوە: یەکەم : یان گەڕانەوە بۆ جەنگی تەواوی ساڵانی 80 و سەرەتای 90 کان، واتە لە کوێوە دەستی پێکرد بۆ ئەو شوێنە، هەڵبژاردنی ئەمەش بەدڵنیاییەوە هێچ شتێك بەدی ناهێنێت جگە لە قوربانیدانی زیاتر و وێرانکردنی کوردستان و لاوازکردنی پرسی کورد و بەهێزکردنی دەوڵەتی تورکیا و هاوپەیمانەکانی . دووەم: چەکدانانی بەشێکی زۆریان و کشانەوەیان بەرەو قەندیل و سەر سنور و هاوکاتیش بانگەشەی وەستانی شەڕ دژ بە تورکیا بکەن ، ئیدی تورکیا قەبوڵی بکات یا نەکات کێشەیەك نییە. ئەمە دەکرێت بە هەنگاوی یەکەم ناوی ببرێت تاکو گیانێک بە پەکەکە و کوردی باکوردا بێتەوە. دوای ئەمە هاندانی لایەنگران و هاوکارانی لە شار و شارۆجکەکانی هەموو تورکیا تاکو ببنە ناوەندەکانی خەبات و تێکۆشان بۆ پێکهێنانی بزوتنەوەیەکی جەماوەریانە. ئەم هەڵبژاردەیە تاکە ڕێگایەکە ئەگەر پەکەکە بیەوێت لەم قەیرانەی ئێستای دەرچێت و شتێك بۆ کوردانی باکور بکات.

من بەشبەحاڵی خۆم ڕام وایە ئەم هەنگاوە بۆ پەکەکە یەکجار گرانە چونکە لە مانگی تەموزی ساڵی 2015 وە ، پەکەکە لە ڕووی ئایدۆلۆجیی و ئەوەی کە پێشتر دەیویست بەدەستی بهێنێت لە گەڕانەوەدایە و لە پرنسیپەکانی ئۆجەلان ڕۆژ بە ڕؤژ دووردەکەوێتەوە کە هەرە سەرەکییەکەیان بیناکردنی کۆنفیدراڵیزمی دیمۆکراتیکە . هەروەها لە ئێستاشدا سەرکردەکانی پەکەکە ، بەتایبەت سەرکردە سەربازییەکان قسە و زمانی جیایان لە ئۆجەلان هەیە و ڕەنگە لە کەمایەتییەکی یەکجار کەمی ناو پەکەکەش، لە کاتێکدا کە باس لە دەوڵەتی کوردی و ، یەکگرتنی ڕیزەکانی کورد و موئتەمەری گەلی کورد و زۆری تر لەم خیتابە قەومییانە،دەکەن.

لە باشوری کوردستان کە پەکەکە لە ڕووی فکریی و سەربازییەوە زۆر بەهێزە و زۆرێك لە بارگە و بنکەکانیان لەوێیە تەنانەت لە ماوەی 20 ساڵی ڕابوردودا تاکە گروپێکی لۆکاڵیان دروست نەکردووە جگە لە دروستکردنی ئەنجومەن لە خەڵکانی چەند گوندێکی بناری قەندیل و ئەوەی شەنگالیش ، کە دەتوانم بڵێم ئەوەی شەنگال بارودۆخەکە سەپاندی بەسەریانا کاتێك کە لە بەرانبەریانا، پارتی و هێزەکەی

هەبوون. تەنانەت ئەمان كاریان لەسەر پێناساندنی ئەزموونە گەورەكەی ڕۆژاوا و باكور، بۆ كوردی باشور نەكرد . یارمەتی و كۆمەكیان بۆ لایەنگران و كەسانی خۆیان لە باشور نەكرد سەبارەت بە دروستكرنی هەمان شت كە لە ڕۆژاوا و باكور كراون، جگە لە پەروەردەكردنیان بۆ چەك هەڵگرتن و پەیوەندی بە ڕیزەكانیانەوە وەكو شەڕكەرێك.
ئەوەی كە پەكەكە لە باشوردا دەیكات لای من یا هیچ شتێك كەی ناكاتەوە یاخود زۆر كەم لە تەك فكریی نوێی ئۆجەلان-دا، دەتەوێ.
لە ڕۆژی 23/12/2017 سەركردەی پەكەكە و هاوسەرۆكی كەجەكە ، جەمیل بایك، لە دیمانەكەی لە تەك كەناڵی ڕوناهی سەبارەت بە بارودۆخی ئێستای باشوری كوردستان كە لە ساڵی 2015 وە لە قەیرانێكی گەورەدایە و خۆپیشاندان و ناڕەزییەكانی ئەم دواییەی بەخۆیەوە بینی ، بایك وتی تاكە ڕێگایەك لە دەرچون لەم قەیرانەی ئیستا ” .. پێكهێنانی حكومەتێكی نوێی دیموكراتی دەبێتە چارەسەر بۆ كێشەكانی باشوری كوردستان”* . ئەمەی لە كاتێكدا وت كە دەرفەتێكی زۆر باش بوو بۆ ئەو كە قسە لە سەر ڕەگوڕیشەی كێشە و گرفتەكان بكات و هەروەها قسە لەسەر حەلی ئەو كێشانە بكات بە گرێدانەوەیان بە هزریی نوێی ئۆجەلانەوە كە كۆنفیدراڵیزمی دیمۆكراتیكە . ئەو زۆر باش دەزانێت ئەوەی كە وتی بە هیچ جۆرێك حەل نییە چونكە ” حكومەتی نوێ” تەنها لە پارتە سیاسییەكانی ئێستا پێك دێت كە لە كاتێكدا هەموویان هەتا بیناقاقایان لە گەندەڵیەدا نوقم بوونە و هەر لایەكیشیان پیاوی لایەنێكن: ئێران، توركیا یا سعودییە و قەتەر. ئەم حیزبانەش ئەوەیان سەلماند كە پارتی سیاسی هەرگیز ناتوانێت خۆشحاڵی و ئازادیی و یەكسانی بۆ خەڵكەكەی بهێنێت.

لە ڕؤژی 28/12/2017 مورات قەریلان فەرماندەی سەربازی پەكەكە لە و دیمانەیەی كە لەگەڵ كەناڵی چرا كردی وتی ” …ئێمە دەڵێین لەلایەن هەموو لایەنەكانەوە كۆمسیۆنێك دروست بكرێت، ئەم كۆمسیۆنە لە هەموو ڕێكخراوە سیاسی و مەدەنییەكان و هەموو لایەنەكان بە شێوەیەكی فراوان دروست بكرێ… **.” ئەوان پێشنیاریان بۆ ئەو قەیرانە هەیە كە كوردی باشور تێی كەوتووە . ئەو باوەڕەی بە دروستبوونی كۆمیسوێنێك هەیە كە كۆبونەوە لەگەڵ خەڵك لە هەمو شوێنێكدا بكات تاكو بزانێ چییان ئەوێت. بەڵام لە ڕاستیدا مورات قەریلان و تەواوی حیزبەكانیش زۆر باش دەزانن كە خەڵكی چییان دەوێت ، بەڵام گرفتەكە ئەوەیە كە خەڵكی ناتوانن داخوازییەكانیان لە سای ئەو حیزبانە و حكومەتی هەرێم –دا بەدەست بهێنن . ئەم قسانەی مورات قەریلان بۆ سەروبەرەیە ، لە بری ئەم قسانە دەیتوانی كۆمەك و هاوپشتیی

پارتەکەی بخستایەتە بەردەستی خەڵکی لە خۆڕێکخستنیان سەربەخۆ و بەدەر لەحیزبە شکستخواردووە کان ، هەر وەکو خەڵکی لە ڕۆژاوای کوردستانا کردی کە کاری جددی بکەن بۆ گەیشتن بە ئامانجی سەرەکی کە کۆنفیدراڵیزمی دیمۆکراتیکە . گەر دیقەت لە هەردوو دیمانەکە بدەین ئەوەش دەبینین کە ئەم دوو سەرکردەیەی پەکەکە لە نێوخۆیانا هاوڕا نەبوون سەبارەت بە " حەلکردنی " ئەو کێشانە.
کەواتە پەکەکە بەرەو کوێ مل دەنێ؟ وەڵامی ئەم پرسیارە ئاسان نییە، بەڵام ئاڕاستەی ئێستای پەکەکە نە سوودمەندە بۆ خۆیی و نە بۆ کوردیش . بەهەرحاڵ ، من دڵنیام زۆر ناخایەنێ ، داهاتوو وەڵامی ئەم پرسیارە دەداتەوە.

Zaherbaher.com
* http://rojnews.net/haber/23465/.html
**http://rojnews.net/haber/23662/.html

زاهیر باهیر – لەندەن
31/12/2017

حەجە گەورەکەو سەرکردە شیعەکانی هەرات ... عەلی مەحمود محەمەد

رۆژی حەجە گەورەکە 4ی کانوونی دووەم,ئەو رۆژەی بە یەکەمجار لە مێژووی گەلێکی بندەستدا 4 شاندی جیاجیا لە رۆژێکدا بگاتە پایتەختی ئیحتلالی نیشتمانەکەی نەك بە مفاوەزات بگرە بە زەلیلی و پاڕانەوە, کە کەمتر لە 2 مانگ پیش ئەو رۆژە ئەم پایتەختە یەك دەست فەرمانی لەشکرکێشی بە سەر وڵاتەکەی دەرکرد و دژ بە هەوڵی سەربەخۆیی بە گەلەکەمەی ئیقلیمی و نێودەوڵەتی وەستایەوەو تاوانی دژ بە مرۆڤایەتی و جەنگی بەرامبەر بە هاووڵاتیانی ئەنجامداو سیاسەتی برسیکردن و تەعریبکردنی لە هەمبەری گرتە بەر,

مافی خۆیەتی ئەو رۆژە بکرێتە رۆژێکی مێژویی لە وەك زەلیلی, ئەو

رۆژەی 4 شاندی کوردی هاوزەمان لە بەغدا بوون و سیانیان بەجیا خەریکی هێنانەوەی دەستکەوتە گەورەکە معاشە حەیاتەکە بوون بۆ بەشێك لە موچەخۆرانی کوردستان تا لە هەڵبژاردنەکان دەنگیان پێ بدەن,
لە لایەن چاودێرانی سیاسی عێراقەوەو بە تەوسەوە کە دەربەی زەلیلی نەتەوەیەکی بن دەست و کەرامەت شکێنراو بووو ئەو رۆژە ناو نرا بە رۆژی حەجی کوردان بۆ بەغدا,

لە راستیشدا ئەو موچەیەی کە لە ژێر پاڵەپەستۆی سندوقی دراوی جیهانیدا بڕیار وایە بۆ فەرمانبەرانی کوردستان بێت, هیچ پەیوەندی بەم حاجیانەوە نییە و تەنها هیوا دارم خودا حەجەکەیان قەبوڵ بکات و لە ئاگری ئەم میللەتە بیانپارێزێت.لە هەواڵی چالاکی شاندی دوز بۆ بەغدا" رێزم بۆ نوێنەرانی خەڵکی دوز هەیە ئەگەر نوێنەر بن", کە ئەوانیش یەکێك بوون لە شاندەکان,

لە ماڵپەڕێك کوردی مانشێتێکی سەیر بڵاو کرابوەوە بە ناونیشانی" سەرکردە شیعەکانی عێراق ئاگاداری سوتاندنی ماڵە کوردەکانی خورماتو نین", رۆژی دواتر لە بەر خاتری شاندەکە, سەرکردە شیعەکانی عێراق لە رێگای 67 گروپە میلشیا تاوانکارەکەی حەشدەوە, خانوی کەریم بچکۆلیشیان لە دوز تەقاندەوە, بۆ ئەوەی هەواڵەکە مسباقیەت و راستگۆیی زیاتر بێت,

ئەوە بەخشیشی 4 شاندە کوردییەکە بوو لە حەجەکەی بەغدایاندا .خۆی لە راستیدا هەواڵەکە هەم راستە, چونکە بڕیارەکە لە شوێنێکی باڵاتر لەوانەوە دەرچووە کە تارانەو هەموو ئاگاداری تاوانەکە هەن بە سەرکردە شیعە هەزارەکانی هەراتیشەوە, هاوکات هەم درۆیە, بەهەمان ریتمی سەدامیانە وەڵامیان داوەتەوە, وەك چۆن سەدام حسێن و سەرانی بەعس لە گفتوگۆی ساڵی 1991 دا,

رایان گەیاند ئاگاداری هەواڵی بەسەروشێنکردنی 182000 ئەنفالکراو 8 هەزار بارزانی و دەیان هەزار فەیلی و …. نین, ئەم درۆیە لە کاتێکدا دەکرێت و دەڵاڵەکانی مەلاکان داکۆکی لێدەکەن, کە راپۆرتەکەی یەنامی دەریخست کە مانگە دەستکردەکان وێنەی تاوانەکەی دوزیان گرتووە.
ئەم کارتێلانەی سیاسەت, کە بۆچون و ئامانج و باوەڕیان یەك شتە, ئەوەی جیایان دەکاتەوە, ناوو رەنگیانە, قەت فێری شەڕی موقەدەس نابن بە باشتر, ئەوەی لە ئێستادا دەیان جوڵێنێتەوە, ژمارەی کورسیەکانی هەڵبژاردنی داهاتووە ,

بە نیاز نین دەست و دەمیان لەم درۆو هەڵخەڵەتاندنانە بسڕنەوە, تا سەری ئەمانە سەلامەت بێت, ئەوا نەك تەنها سەرو ماڵمان دەڕوات, بگرە کەرامەتیشمان روشاوتر دەبێت, دەنا گەلێك ملیۆنێك قوربانی دا بێت ئێستا بەهۆی هەندێك زەعتوتەوە ئاوا زەلیل دەکرێت کە ناویان دەسەڵات و ئ□ پۆزسیۆنە.

کوردی هائیم و حەیران (5) …. هێمن عومەر خۆشناو

گەلێکم بیستووه پەستی و بڵندیی دەوڵەتان، ئەمما
جیهان نەیدیوە پەستی وا میسالی حاڵی کوردستان
وەکوو هەموو جارێ، رەفیقەکەم منی دەخستە پێشێی تاکسی، تا شۆفێر وەقس□ بێنم و بزانم لەو مەملەکەتی پڕ لە جەنجاڵی و هەرا و هۆریای ڕوحل□ بەران، لەناو ئەو سێ چوار ملیۆن کوردانەی لێرە لە ئاستانەن، لە دیدەی هائیم و حەیرانیان ڕامێنین و خەبەری مەملەکەتیان بزانین و فرمێسکی سەربڕاویان وەبینین و دڵ و جەرگ و هەناویان بدوێنین و لە دیاریاندا حەیران حەیران دەنکە تەسبیحەکانی مێژوو ئاودیو بکەین و لەوسەری بۆ ئەوسەری، بێینەوە یا فەتتاحی و هەمان خەم و مەینەتان بە با کەینەوە.

بەسەر ئەو پردەدا ڕەت بووین، کە نزیك گۆڕستانی ئەبائەیووبی ئەنساری بوو، رۆحیانەتی نالیم دەهاتە خەیاڵ، ئەو وەختەی تازە لە حەجێ گەڕا بۆوە، کتێبێکی لە بار□ت سوڵتانان لە موسڵێ ڕا کەوتبووە لای ئەسعەد□ فەندی و ئەویش خەنی بووبوو لە شایان و قۆڵی لێ هەڵکردبوون و داوای سێ سەد قڕووشی لە بابی عالی کردبوو، نالیش هاتبوو بڵێ پارەکەت خوارد قیڕوسیا! ئەمما کتێبەکەم دەوێتەوە کتێب!
هێشتا هەر لەناو ئەو خەیاڵانەدا بووم، لە جیاتی ئەز لەوی بپرسم خەڵکی کوێی، ئەوی دەستێ خۆ وەپێش خست، لێ ئەمن بەرسقم نەداوە و تێهەڵچوومەوە و لەویم پرسیارکرد و ئەویش بە تورکییەوە هەڵیدایێ:

پەنجا ساڵە لێرەم و پەنجاو شەش بەهاریشە بەوەلەد بوویمە و باب و

کالێ منیش خەڵکی سیواسێنە.
هەر کە ناوی سیواسێی هێنا، میری کۆرەم بە فکردا هات، میری کۆری رواندزێ، تا ئەلعانیش نەزانرا لە کیهە کەرخێ لە سیواسێ هاتە کوشتن و نە قەبری دیار ما و نە ئاسەوارەکیش!
کابرا هەر کە زانی کوردین، وامزانی کوورەی دیوانێ قسان گەرم دەکا، هێدی هێدی هاتە سەر کوردانی سیواس، ئەو چەند سەد هەزار کوردەی لە سیواسێنە و تا نهاش خەڵك هەر وا دەزانێ سیواس یەعنی تورکستان! تەنانەت کاکی شوفێر دەیگوت لەگەڵ کوردان ماڵ بە ماڵێ وەیــــن، هەر چـــوار دەوری مـــاڵێن کـــورد بـــوون، لەوەتەی لەوێ هەڵقەندراوین، هاتوچۆن نەبڕاوە، بێنن بە بۆنێ سیواسێ فرە دەبێ و هەوا و هەناسەکی وێندەرێ بارتەقای ساڵەکی ئەو ژیانەیە کە لە خەڵك بە ئەوروپـــای دەحەســـبێنێ! لێ مەفتەن هەر مەفتەنە و وەڵـــات هەر شیرینە شیرین!

کاکۆ لە تەوێڵی دەخوێندرایەوە بەو بیست دەقەیەی لەگەڵی بووین، گەلەك کەیفی هاتبوو، بەڵام وەك ئەوەی توورەگەی هیواو ئاواتانی وەندا کردبی، دوو دڵ دیاربوو، وەختێ بە تاسەوە لە هەواڵی کوردانی سیواســمان دەپرســی، ئەوجــار بــە تــرس و شەرمەوە وەك ئەوەی ئــاوێکی ساردی پێدابکەی، گەرووی پڕ لە هەنسك ، چاوی بوونە گۆمی ئاوان، بە نەرمە دەنگێکەوە بە کوردییەکی خنکاوەوە، ئاوڕێکی لێ دامەوە:

- ئەزژی کوردم!
+چما بە کوردی قسان ناکەی خودێ ژتە ڕازی بێ؟!
هەناسەیەکی ساردی دەردا و بە ئاخ و داخەوە دواو گوتی:
هەمی ژ بیراما چوو! مخابن!
کاکیل کە ناوەکەیم لەفکر چووە، دیاربوو لە شەرمان و لە ترسان نەیدەتوانی زوو بڵێ کوردم، هەتا دەریبڕی وەخت بوو لە هەناوان سیق و دیق بکا، خۆزگەیەکی هەبوو دەیگوت سووڕ دەزانم دەیبەمە بن گڵی، ئەویش ئەوەبوو بەو دوایيانە وەهۆش خۆ هاتیمەوە کە چما منداڵەکم فێری زمانی کوردی نەبووە؟! ئای کە توخم و تۆوم بڕایەوە و دارێکی کورد لەو ماڵەی من شین نەبوو و شین نەبوو، هەمووی نە ئەسڵی دەزانێ و نە فەسڵ، لەناو ئەم شارە جەنجاڵەدا هەر ئەوەیە ڕووحمان ل□ بەر ماوە، ڕووحێکی ئیستیرادکرای، رووحێك باب و کالان نەناسێ بە خوای قەسەم لیرەیەکی سوتاو ناهێنێ!
حاجیشم ئەودەم هاتەوە فکر و بەناوی وی هەڵمدایێ:
دڵم داوە، گوتم: باوکە هەموومان بێکەسین لێرە
چ قەوماوە، گەلێ حەیفە، مەگریێ هەروەکوو باران

گوتی بۆ غوربەت و ڕووتی نییە ئەفغان و هاوارم
لە داخی حاکمی خۆمە، لە شان و شەوکەتی تورکان
گەلێکم بیستووە پەستی و بڵندیی دەوڵەتان، ئەمما
جیهان نەیدیوە پەستی وا میسالی حاڵی کوردستان

گەیشتینە جێی مەبەست و وەخت نەما بۆی تەواو کەم، کە زانی گەیشتین، سۆز و روحمی هەناوانی جوڵا و هاتە خوارێ و ئامێزی تێوەرینام و نەیتوانی هیچ شتێك دەرببڕێ و لە چاوانیدا دونیایەك خەم و کێوێك هائیمی و سەد ساڵ حەیرانیت لێ دەخوێندەوە. سێبەری هەموو فکر و خەیاڵی لە چاوانەوە بەسەر ئەو ڕوومەتە پێکداقوپایەیدا دەهاتەخوارێ و تا لەو کەرخی ڕەت بووین هەر تێنوەڕاما و ئێمەش بە هائیم و حەیرانی هووردە لەبەر چاوی بزربووین.

لە گۆشەیەکی ت□ر□وە… پرس و..ڕای.... هەفتانە .... موزەفەر عەبدوڵا

***دیسانەوە گەرانەوەی ملکەچانە بۆ بەغدا!…**

دیسانەوە لە چوارچێوەی سیاسەتی بازنە داخراوەکەی شەڕ و گفتوگۆ و ئەنجامگیری یەک دەسکەوت بەرامبەر دە شکست سەرانی جوڵانەوەی کوردایەتی، چ ئەوانەی لەناو دەسەڵاتن یاخود لە دەرەوەی دەسەڵات، بە ملکەچی بۆ دیداری دەسەلاتدارانی قەومی و تائیفی بە سەرۆکایەتی عەبادی بە بۆربۆڕێن و ڕاکەڕاک بۆ بەغدا گەرانەوە.
ئەم گەرانەوە ملکەچانیەش بۆتە روداوێکی گەورەو هەواڵ و پرس و رای دەزگاکانی راگەیاندن وگشتی لە هەفتەکانی رابردو .
دیارە ئەم گەرانەوەیەیان بۆ گفتوگوی ملکەچانە لە دوای کارەسا تو شکستی شانزەی ئوکتۆبەرەوە دێ کە بە تەواوی بووە هۆی لێکترازان و هەڵوەشانەوەی ئەو یەکگرتنە کرچوکاڵەی کە بەناوی حکومەتی بنکە فراوانەوە لە ئاکامی هەڵبژاردنی گاڵتەجاری .

یەکەی دوای سەرکوتی هەقدەی شوبات بەدەستیان هێنا
جا بە گوێرەی هەواڵەکان شاندەکانی ئەم گەڕاوە ملکەچانەیە بریتی یە لە شاندنی فەرمی حکومەت بەسەرۆکایەتی پارتی و شاندی بەناوی ئۆپۆزسیۆنیش بەسەرۆکایەتی گۆڕان . ئەمە جگە لەئەمانە جگە لە پاقەل تاڵەبانی کە نوێنەرایەتی لایەنی زۆرایەتی یەکێتی دەکات بە بێ ئەوەی پۆستێکی فەرمی هەبێ لەناوی یەکێتیدا…

هەڵبەت هەموو ئەم شاندانەش بەناوی خەڵکی هەژارو برسی کوردستانەوە تورەکەی سواڵیان هەڵگرتوەو لە عەبادی دەستەودارە تائیفی یەکەی دەپاڕێنەوە تا خێریان پێ بکا .
ئەمە جگە لە خێڵەی نەوەی نوێ کە تازە سەری لە قەپیلک دەرهێناوە بە سەرکردەیی شاسوار عەبدولواحیدی ملیۆنەری وزەو خوێن مژی دەیان هەزار کەس لە کرێکـاران و کارمەنـدان . بێگومـانە ئەویـش لـە داهاتویەکی نزیکدا ئەم تورەکەی سواڵە هەڵدەگری بەرەو بەغداد بەرێ دەکەوێ بەناوی خەڵکی کوردستانەوە ..

بەڵام گاڵتە جاڕ تر لەهەموو ئەمانە بانگەشەکانی کەمێڵە لە نوسەرو ڕۆشنبیرو ئەکادیمی و ڕاوێژکارانیانە کە بە پێویستی ئەم هەوڵانەی گفتوگۆو دیدار دەیکەن گوایە هیچ ڕێگا چارەیەکی تر نی یە تا لەم قەیرانە ئابوری و سیاسی یەی کە کوردوستان تێی کەوتوە دەرچن .
هەڵبەت وەک ئاماژەمان پێدا ئەم ڕاکە ڕاکو بەربەرینەی ئەمڕۆ تەنها ئاڵقەیەکە لەو بازنە داخراوەی سیاسەتی شەڕو گفتوگۆو ئەنجامگیری یەک دەسـکەوت دە شکست کە لەهەر دەورانێـک بە شێـوازو نـاوێکەوە ڕوودەدەن . بێگومان ئەم سیاسەتەش بریتی یە لە مێژووی زیاتر لە نیوە سەدەیان و بۆتە تایبەتمەندیەکی بەرچاوی ئەم جوڵانەوە قەومی – خێڵەکی یە.کە لە نیوەی پەنجاکان بە دواوە لە ژێر ناوی جەلالی و مەلایی تاڵەبانی و بارزانی یەوە دەستی پێکردوە هەتا ئەمڕۆ لەهەر دەیەکەدا ناوو شێوازێکی وەرگرتووە بەڵام ناوەرۆکی هەموویان یەکەو خاوەنی یەک ئامانج و ئاسۆی کوردایەتین کە جەماوەری ستەمدیدەیان کـردۆتە قوربـانی ئەم ئاسووئامانجەیـان کە ئەم دوو بەشـی دەیەیە ناوەرۆکە گەندەڵ و سەرکوتگەری یەی وەک ڕۆژی ڕۆشن وەدەرکەوت .
بۆیە ئیتر کاتی ئەوە بە زیادەوە هاتووە کە جەماوەری بێ بەش و ستەمدیدە هیچ جۆرە خۆش باوەڕەی یەکیان بەم گەڕانەوەیە ملکەچانەیەش نەبێ کە تـوێژە زوڕنـاژەنە بەنـاو ڕۆشنـبیرو ئەکـادیمی و نوسـەرە دەربارەکانیان بانگەشەیان بۆ دەکەن .لە جیاتی خۆشباوەڕەی پێویستە بڕوایان بە ئیرادەو هێزی یەکگروانەی خۆیان هاوچینەکانیان لە شارەکانی تری عێراق هەبێ کە بە خەبات و نارەزایەتی یەکگرتوانەو

گشتی و سەراسەریان دەتوانن و لە ت
وانادایە کە خواستەکانیان بەسەر هەردو دەسەڵاتدا بسەپیین .

نەوەی نوێ لیبرالیزمی نوێ بە لینگەوقوچی *

لە ڕۆژەکانی کۆتایی هەفتەی ڕابردوو جوڵانەوەکەی شاسوار عەبدولواحیدی میلیۆنێری سەرمایەدار، کە سەرمایەکەی بەهۆی مژینی ووزەو خوێنی هەزاران کەس لە کرێکارو کارمەندانی ستەمدیدە دزی کۆکردۆتەوە، یەکەمین کۆنگرەی خۆی لە شاری سلێمانی بەست. لەم کۆنگرەیەدا گوایە زیاتر لە سێ سەد لاوی کوڕو کچ بەشدار بوون ئەویان بە زۆرایەتی دەنگ بە سەرۆکی جوڵانەوەکەی هەڵبژاردوە .
. ئەم ڕوداوەش بۆتە یەکێک لە هەواڵەکانی و جێگای پرس و ڕای گشتی جا وا پێویست دەکات ئێمەش رایەکی خۆمان لە گۆشە نیگای خۆمانەوە بدەین .

راستی یەکەی جولانەوەی نەوەی نویش هەروەک بزوتنەوەی گوران وایە لە لە شێوازو ناوەرۆکی پیکهاتنی تا دەگاتە ئەو ئامانجو ئاسۆیەی بەشوینیوەیەتی،رەنگە زۆر راسترەوانە ترس بی لە بزوتنەوەی گۆرانەکەنی نەوشیروان. نەوشیروانیش هەمان تولە ریی گرتە بەر کە خۆی بەشیک بو لە دەسەلات ،و لە دامەزراندنی کۆمپانیای ووشە دەستی پیکرد و پاشان پێک هێنانی فراکسیونێکی پەڕلەمانی پێک هێنا. پاش ماوەیەکی تر بە خۆ هەڵواسین بە ڕق و بێزاری و نارەزایەتی خەڵکی کرێکارو بێکارو هەژارو لاوان و قوتابیان لە دەست دەسەڵاتداران بەشێکی گەورەی لەم خەڵکە نارەزایەتی بە دروشم و ئامانجەکانی خۆی خۆشخەیاڵ کردو ئەو خەڵکە نارەزایەتیی بە دروشمی ٤ ساڵ ئارامی ناردوە ماڵەوە .
شاسواریش لە چەند ساڵی رابردودا لە ژێر سایەی ئەم دەسەڵاتە دزو گەندەڵ و مافیایە سەرمایەی پێک هێناوە. لە دوای پێکهاتنی گۆڕانیشەوە وەک خ□ی دەڵی وەک راویژکاری نەوشیروان وابووە. ئێستاش بە کەڵک وەرگرتن لە شکستی گوڕان و لە پاڵ ڕق و بێزاری خەڵک لەهەموو دەسەڵات و ئوپۆزسی□ن و لەسەروبەندی ڕیفراندۆم بە بەرزکردنەوەی دروشمی نەخێر بۆ ڕیفراندۆم لە ئێستا کە بەشێکی زۆری خەڵک هەر لە دژی پارتی و بارزانی دژی ریفراندۆمیش بوون شاسوار بۆی گونجاو توانی چەند هەزار لاوێکی دڵ پڕ هیواو خوێن گەرم لە خۆی کۆکاتەوە بەوهیوایەی ببن بە ترامپی کوردستان .

جا ئەگەرچی لە رواڵەتدا هەندێ جیاوازی یان هەیە لەگەڵ لایەنەکانی ناو دەسەڵات و ئۆپۆزسیۆن بەڵام لە ڕووی ناوەرۆکی سیاسی و ئابووری

یەوە تا مۆخی ئێسقان دژی مرۆیی و دژی هەر بیرو کارو کەلتورێکی ئازادیخوازانەو یەکسانخوازانەن. بەمەش دژی هەر جوڵانەوەیەکی نارەزایەتی و راپەرینێکن کە ئاسوو ئامانجەکەی بریتی بی لە ئازادی و یەکسانی تەواوی ئابوری و سیاسی نیوان مرۆڤەکان لە کۆمەلگادا.
.ئەوەی ئەم جولانەوەیە ئامانجیتی و دەیەوەێ بەدی بێنێ دەسکراوەیی رەهاو بە بێ چاودێری بۆ بە گەرخستنی کۆمپانیاکانی خۆی و هاوکاری و خستنە سەرپشتی بازاڕی ڕەشی کارو سەرمایەیە تەنانەت نەک وەک ئەوەی ترامپو هاوبیرانی کاری بو دەکەن لە جوارجیوەی کۆمەلە یاساو ریساو نەرێتیکی جوڵانەوەی لیبرالیزمی نوێ کە سەرەتای سەرهەڵدانی دەگەڕێتەوە بۆ رێگان و تاتشر بۆ راهاکردنی بازاڕی سەرمایە لەهەموو کۆتوبەندێک ..
ئێستا ئەم جوڵانەوەیەی نەوەی نوێی شاسوار خەونی هەمان جوڵانەوەی لیبرالیزمی نوێ یە بەڵام نەک لەهەمان هەلومەرجی سیاسی کۆمەلایەتی ئەمریکاو ئەوروپاو تەنانەت ووڵاتەکانی ئەوروپای رۆژهەلات و ئاسیای رۆژهەڵاتیش لە چەشنی یابان و کوریاو…هتد بەڵکو لەهەلومەرجی سیاسی و ئابوری وکۆمەلایەتی پڕ هەڵچون و داچون و کەشی دەسەڵاتە سەرکەتگەرە رەها قەومی و خێڵەکی و دینی یەکان بەرەچاوکردنی ئەوەی کوردستان نە خۆی دەوڵ□ تێکی سەربەخۆیە نە بەشێکە لە دەوڵ□ تێکی جێگیرو ناوچەیەکی جێگری سیاسی و ئابوری و کۆمەڵایەتی .
بویە جولانەوەی نەوی نویکەی شاسوار هەر وەک جولانەوەو دیاردە سیاسی یەکانی تر جگە لە کۆپی کردنیکی لنگەو قوجیکی تر شتیکی تری لین دەرناچی،
هەر وەک پەرلەمان و حکومەتەکەی کورددستانکە کە کۆپی یەکی لینگەو قوچن لە چاو پەرلەمانی ووڵاتانی ئەوروپاو ئەمریکا کە جوڵانەوەی لیبرالیزمی نوێ تیایدا سەری هەڵدا .

بە کورتی ئامانجی شاسوار بە ئەزمون وەرگرتن لەوەی کە تیوانویەتی لە دوو دەیەی ڕابردوو دەیان ملیۆن دۆلار کۆبکاتەوە ئەگەرچی لە پەڕاوێزی کاری سیاسدا بووە ئێستا دەیەوێ بە کارو چالاکی ڕاستەوخۆی سیاسی لە کایەی سیاسی ناجێگیرو ئاڵوزی کوردستاندا دەیان ملیۆنی تر بکاتە سەر سەرمایەکەی . بێگومانە بۆ ئەم رۆڵەش ئەویش چوون دەورانێک راوێژکاری نەوشیروان بووە ئاوآش ئێستا ڕاوێژکاری هەیە لە هێزو جوڵانەوە ناوخۆیی و ناوچەیی و جیهانی یەکان .
ئەم رایە دروستەی ئێمە لە دەرخستنی ناوەرۆکی ئەم جوڵانەوەیە بێگومانە هەموو سەرانی جوڵانەوی نەوەی نوێی دژین. هاوکات زۆرێک لە دەرەوەی جوڵانەوەکە گومانیان هەیە بەڵام ئاسایی یە کە روداوەکانی داهاتوو هەروەک بزوتنەوەی گۆڕان ناوەرۆکی چینایەتی

یان دەردەخا .

ئیران ئەمجارە کێ دەیبا…؟ *

لە ئاکامی دەیان ساڵ لە سەرکوتی ڕەهای ماف و ئازادی یەکانی زۆرینەی جەماوەری ئازادیخوازی ئێران و هەروەها فشاری بێکاری ، نەبونی، هەژاری و برسێتی ، بێخانەو لانەیی و ئاوارەیی و دەیان دیاردەی تر، خەڵکی بەردەوام نارەزایەتی و خۆپیشاندانیان بە شێوازی پەرش و بڵاو ئەنجامداوە ..لە نێو ئەم نارەزایەتی یانە نارەزایەتی خوێندکارانی ئازادیخوازو یەکسانیخواز کە پێیان دەوتن داب لە خوێندنگاو زانکۆکان بە تایبەتی . زانکۆی تاران لە شەشی دیسەمبەر، کە ناسراوە بە شانزەی ئازەر، خاڵکیکی درەوشاوەی ئەم خرۆشانە بوو.ئەگەرچی ئەم خروشان وخۆپیشاندانە سەرکوت کراو دامرکایەوە بەڵام پشکۆکانی هەمیشە بە گەشی مابوونەوە.

پاشان شەپۆلیکی تری نارەزایەتی تر دەستی پێکرد بەڵام بە داخەوە باڵیکی ناو ڕژیمی ئیسلامی بەناوی باڵی ریفورمخوازو رەنگی سەوزەوە بە ڕێبەری موسەوی و کەروبی توانیان لە چوارچێوەی هەڵبژاردنەکانی ساڵی دوو هەزارو نۆ رابەری یەکەی بە ئامانجەکانی خۆیان لە دژی باڵی کۆنەپارێز وەرگرن . ئەگەرچی سەرەڕای هۆشداری هەندێ لایەنی چەپ و کۆمۆنیست ، بە تایبەتی خەتی رەسمی حزبی کۆمۆنیستی کریکاریی ، کە ئەم جوڵانەوەیە زیاتر لە خزمەت باڵیکی ناو رژیمەو دژی سەراپای ڕژێم نی یە لە خزمەت بەرژەوەندی یەکانی جەماوەری ناڕازی نی یە ، وە سەرەنجام ئەو جوڵانەوەیە بە ئاکام مایەوە. بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا ناڕەزایەتی پەرش و بڵاو هەر بووە تا لەسەرو بەندی یادی شانزەی ئازەرو، هاوکات راگەیاندنی بودجەی ئەمساڵی رژیم ، کە بەشی شێری بە دامودەزگا سەربازی و چەکداری یە سەرکوتگەری یەکان تەرخان کردوە. ئەمە لە کاتێکدایە کە بە گەندەڵی و دزی سەرانی ڕژێم هەموویان بوونەتە ملیونێرو ملیاردێر هەموویانەوە خامەنەئی ڕێبەری ڕوحانی .لە کاتیکدا برسێتی و هەژاری و بێکاری و بێ خانەولانەیی بە خزمەتگوزاری ڕەهاو گەیشتێتە ئەوپەڕی ، کەچی لە بودجەی ئەمساڵدا ڕێژەی زیاتر دانراوە بە بە کۆمەک و هاوکاری دەستەو تاقم و ڕژێمە ئیسلامی یە کۆنەپەرستەکانی هاوپەیمانی خۆیان .هەموو ئەمانە کارێکی وای کرد کە خەڵکی نارەزایەتی یە پەرش و بڵاوەکانیان گردو کە کەنەوە . وە لە هەفتەکانی سەرەتای ساڵی نوێوە دەس دەنەوە نارەزایەتی لە زۆربەی شارەکان و دروشمەکانیان تا رادەی ڕوخانی هەموو دەسەڵاتی ئیسلامی بەرزکەنەوە مەری

جوڵانەوەیەکی سەربەخۆ تا رادەی راپەرین لە نارەزایەتی یەکانیان بدەن..

خۆ یستا ئەگەر ئەم جولانەوە نارەزایەتی یە لەم دەورەیەش سەرکوت بکرێ و خاموش بێتەوە ئەوە بیگومانە لە داهاتوی نزیک بە گورو تینێکی زۆر زیاترو رێکخراو تر سەرھەڵدەداتەوە تا رادەی راپەرینی جەماوەری دەچیت. تەنانەش لە داهاتودا چاوەروانی ئەوەی لی دەکری ببیتە راپەرینیکی چەکداریش و مایەی روخانی رژیم. هەر بۆیەش لە ئێستاوە ئەم ئاکامە بۆتە جێگای پرس و ڕای خەڵک و بە تایبەتی پرسیاری ئەوەی ئاخو ئەمجارە ئیران ک□ د□بیاو دەکەوێتە دەستی کێ ، ڕاست یان چەپ؟!!
لە وەڵام بەم پرس و پرسیارە بە رای ئێمە یەک راستی واقعی هەیە پێویست دەکا بە وردی سەرنجی لێ بدرێ و ئەنجامگیری لی بکری ئەویش ئەوەیە جولانەوەی ئەمجارە تەواو سەربەخویە لە بالەکانی ناو رژیم و تەنانەتلە بڵلە راستە کانی دەرەوەی ڕژێمیش کە بەهێز ترینیان موجاهیدین و سەڵتەن□ت□لەبەکان – شاخوازەکان- نن
وە ئەم جوڵانەوە سەربەخۆیە راستەو خۆ چین و توێژە کانی خوارەوە لە کرێکاران و بێکاران و مامۆستایان و لاوانی و قوتابیان و بە تایبەت ژنان و هەروەها بێ خانەولانەکان و دەسفرۆشان دەستیان داوەتێ . ئەگەرچی بە شێوازی یەکگرتو ڕێکخراو و چوارچیوەی رێکخراوی سەراسەری و بە پلان و نەخشە بۆ دارێژراو و خاوەنی یەک رابەری رۆشن و بەدیلی چینایەتی نی یە ، بەڵام ئاماژەکان دیارن بە تایبەتی بەهۆی بەهێزی پێگەی چەپ و بزوتنەوەی کریکاری و ژنان لە چاو هەموو ووڵاتانی رۆژهەڵات..
جا گەر لەم گوشە نیگایەوە سەرنجی بدریتی ئەوە ئەگەری زۆر هەیە ئەمجارە ئیران چەپ بیبا.

٢٠١٨-١-٧

من پیاوێکی سیاسیم … هیوا

سەعید

من پیاوێکی سیاسیم
ناسینی کەسم لێ زیاد نییە
زانا و نەزان
مەلا و قەحپە
شاعیر و بازرگان
هەمووی بە دۆستی خۆم دەزانم
ئەوەی گوێی هەیە با تێبگا.

من پیاوێکی سیاسیم
لە پشتەوە دەوەستم بۆ ئەوەی بچمە پێشەوە
نۆرە دەگرم بۆ ئەوەی نۆر□ بڕی بکەم
سڵاو لە هەموان دەکەم
بۆ ئەوەی وەڵامی کەس نەدەمەوە
لەگەڵ هەژارەکان دادەنیشم
بۆ ئەوەی بگەمە سەرمایەدارەکان
ئەوەی چاوی هەیە با ببینێ.

من پیاوێکی سیاسیم
لە پەنا لێبوردەیی گەورەییم دەوێ
کوێرێک لە شەقام د□پ□□نمەوە
بۆ ئەوەی چاوساغەکان بە هەڵدێردا ببەم
قۆڵ دەخەمە بن باڵی شەلێک
بۆ ئەوەی ڕاوەستاوەکان بەردەمەوە
کە بۆ منداڵێک دەنوشتێمەوە و دەست لە ملی دەکەم
بۆ ئەوەیە گەورەکان
لە بەردەمم بکەونە سەرچۆک و
دەست بە پێمەوە بگرن
ئەوەی هۆشی هەیە با بیر بکاتەوە.